

INTÉZMÉNYI VÉDŐHÁLÓ

a gyermekek védelméért

Szent Margit Ciszterci Iskolaközpont

Hatály: óvoda, általános iskola, alapfokú művészeti iskola (AMI), kollégium

Hatályos: 2026. szeptember 13-tól

Következő rendes felülvizsgálat: 2027. június 30.

1. A dokumentum célja és katolikus–ciszterci alapelvei

A dokumentum célja, hogy az intézményrendszerben működő gyermekvédelmi, szociális, egészségügyi, lelki és mentálhigiénés támogatórendszer feladatait és működési kereteit egységes elvek mentén szabályozza, az óvodától az általános iskolán és az alapfokú művészeti iskolán át a kollégiumig. A szabályozás középpontjában a gyermek mindenképp felett álló érdekének érvényesítése áll, figyelembe véve az életkori sajátosságokat és az intézményi ellátás különböző szintjeit.

Kiemelt célunk, hogy minden ránk bízott gyermek és tanuló testi, lelki és mentális biztonságban, keresztény értékrend mentén, szeretetteljes, elfogadó és támogató közegben nevelkedjen. Intézményünk ciszterci lelkületéből fakadóan az emberi méltóság feltétlen tisztelete, a szelíd és segítő jelenlét, valamint a lelki fejlődés tudatos kísérése áthatja valamennyi gyermekvédelmi és támogató tevékenységünket.

1.1. A gyermek mindenképp felett álló érdeke és méltósága

Minden gyermekvédelmi, pedagógiai és támogató döntésben a gyermek biztonsága, fejlődése, jogai és emberi méltósága elsődleges. A segítségnyújtás nem lehet megalázó, stigmatizáló vagy aránytalan; az intézkedések során a szükségesség, az arányosság és a gyermek életkorának, érettségének megfelelő bevonás elve érvényesül.

1.2. Keresztény emberkép és ciszterci lelkület

Nevelési gyakorlatunk alapját a keresztény emberkép és a szeretet pedagógiája adja. A ciszterci hagyományok szellemiségével összhangban az emberi méltóság tiszteletére, a közösség iránti felelősségre, az egyéni lelkiismeret formálására, az egyszerűségre, hitelességre és szolgáló attitűdre építünk. A védőháló nem csupán problémák kezelésére, hanem a gyermek teljes személyiségének kibontakoztatására és védőfaktorainak erősítésére törekszik.

1.3. Mentori és bizalmi kapcsolatok

Intézményünkben minden gyermek számára biztosítjuk annak lehetőségét, hogy legalább egy olyan bizalmi felnőttel rendszeres, személyes kapcsolatban álljon, akihez kérdéseivel, örömeivel és nehézségeivel bizalommal fordulhat. A kapcsolat a személyes fejlődést, az érzelmi biztonság megerősítését és a problémák korai felismerését szolgálja.

A bizalmi személy ugyanakkor nem ígérhet feltétlen titoktartást: ha a gyermek vagy más személy biztonsága veszélybe kerülhet, a szükséges segítséget kezdeményezni kell, és csak a feladatellátáshoz szükséges információ adható tovább.

1.4. Lelki gondozás és spirituális segítség

Intézményünk keresztény nevelési elveivel összhangban kiemelt figyelmet fordít arra, hogy a gyermekek és tanulók számára a lelki elmélyülés és a hitben való növekedés lehetősége folyamatosan adott legyen. A hittanárok, pasztorális munkatársak és szükség esetén lelkiatyák támogató kíséretet biztosítanak, segítve a lelki kérdések megfogalmazását, a hit elmélyítését, az istenkapcsolat és a keresztény identitás erősödését.

A lelki gondozás a támogatórendszer sajátos, értékalapú része, de nem helyettesíti a pszichológiai, egészségügyi, szociális vagy gyermekvédelmi szakellátást.

1.5. Közösségi normák, panasz- és konfliktuskezelés

A közösségi életben a kölcsönös tisztelet, az igazságosság, a felelősségvállalás, a megbocsátás és a párbeszéd kultúráját erősítjük. A gyermekek és tanulók panaszait szóban, írásban, valamint az intézmény által biztosított módon indokolt esetben anonim formában is jelezhetik. Minden jelzést komolyan kell venni és a gyermek érdekeit szem előtt tartva kell kezelni.

Mediáció olyan konfliktusban alkalmazható, amelyben a felek biztonságosan és érdemben részt tudnak venni. Bántalmazás, szexuális erőszak, súlyos zaklatás vagy jelentős hatalmi egyenlőtlenség esetén nem a mediáció az elsődleges eljárás.

2. Jogszabályi és szakmai háttér

A védőháló működésének fő jogi és szakmai alapjai:

- Magyarország Alaptörvénye, különösen a XVI. cikk;
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról (Gyvt.), különösen a 17. §, ezen belül a kiemelt veszélyeztető okokra vonatkozó (4a)–(4d) bekezdések;
- 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről (Nkt.), különösen a 42. §;
- 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet, különösen a 11/A. § a kiemelt veszélyeztető okra utaló körülményekről, valamint az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységre vonatkozó

- rendelkezések; 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet, különösen a gyermekvédelmi, lelki egészségfejlesztési és óvoda-/iskolapszichológusi feladatokra vonatkozó rendelkezések;
- 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról;
- 26/1997. (IX. 3.) NM rendelet az iskola-egészségügyi ellátásról;
- az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/679 rendelete (GDPR) és a 2011. évi CXII. törvény (Infotv.);
- a család- és gyermekjóléti szolgáltatás által működtetett észlelő- és jelzőrendszer folyamatairól szóló Protokoll, 4. kiadás (hatályos 2025. június 23-tól), valamint a kapcsolódó módszertani útmutató.

A dokumentum helyi intézményi működési keretet rögzít. Jogszabály vagy kötelező szakmai protokoll eltérése esetén a mindenkor hatályos jogszabály és szakmai szabályozó az irányadó.

3. A védőháló szereplői és feladataik

3.1. Főigazgató / intézményvezető

- biztosítja a gyermekvédelmi feladatok intézményi megszervezését és működési feltételeit;
- gondoskodik arról, hogy a jogszabály szerinti jelzés, hatósági kezdeményezés, illetve szükség esetén feljelentés indokolatlan késedelem nélkül megtörténjen; kiemelt veszélyeztető okra utaló körülmény esetén biztosítja a Gyvt. 17. § (4a)–(4b) bekezdésében meghatározott határidők betartását;
- kijelöli a belső kapcsolattartás, dokumentálás és adattovábbítás rendjét;
- biztosítja a munkatársak rendszeres gyermekvédelmi tájékoztatását és a szakmaközi együttműködés feltételeit.

3.2. Intézményegység-vezetők

- saját intézményegységükben szervezik a védőháló napi működését;
- a gyermekvédelmi szempontból jelentős információt a belső eljárásrend szerint haladéktalanul továbbítják a főigazgató / intézményvezető felé;
- összehangolják a pedagógusok és a segítő szakemberek együttműködését;
- gondoskodnak arról, hogy a szakmai konzultáció ne késleltesse a szükséges jelzést vagy sürgős intézkedést.

3.3. Pedagógusok

Az óvodapedagógus, tanító, tanár, osztályfőnök, AMI-pedagógus/szaktanár, kollégiumi csoportvezető és nevelő elsődleges pedagógiai megfigyelő és támogató. Észleli a gyermek állapotában, magatartásában, kapcsolataiban vagy élethelyzetében bekövetkező aggasztó

változásokat, szükség esetén a belső eljárásrend szerint haladéktalanul jelzi a kockázatot, és a szakember bevonását követően is fenntartja a pedagógiai támogatást. Nem diagnosztizál és nem folytat nyomozó jellegű kikérdezést.

3.4. Gyermek- és ifjúságvédelmi feladattal megbízott munkatárs

Fogadja és rendszerezi a belső észleléseket, közreműködik a dokumentálásban, a kapcsolattartásban és az utókövetésben, segíti a pedagógusok gyermekvédelmi tájékoztatását és a prevenció tervezését. Munkája támogatja, de nem helyettesíti a főigazgató / intézményvezető jogszabályi felelősségét.

3.5. Óvoda-/iskolapszichológus

Egyéni és csoportos pszichológiai támogatást, konzultációt és a jogszabály szerinti pszichológiai feladatokat látja el; támogatja a beilleszkedést, a lelki egészséget és a társas kapcsolatokat. Krízisben pszichológiai szempontú segítséget nyújt, szükség esetén további ellátás felé irányít. Gyermekvédelmi veszély esetén szakmai partner, de bevonása nem késleltetheti a jelzést.

3.6. Óvodai és iskolai szociális segítő

Egyéni, csoportos és közösségi szociális munkát végez, támogatja a beilleszkedést, a családi, szociális és életvezetési nehézségek kezelését, segíti a veszélyeztetettség felismerését és a jelzőrendszer működését. A gyermekvédelmi feladattal megbízott munkatárssal és az intézmény vezetésével együttműködik, de az intézmény saját jelzési kötelezettségét nem veszi át.

3.7. Egészségügyi szakemberek

Az iskolaorvos, védőnő és egészségügyi ápoló a rájuk vonatkozó szakmai szabályok alapján végzi szűrő, megelőző, tanácsadó és ellátási feladatait, és észlelt gyermekvédelmi kockázat esetén saját ágazati kötelezettsége szerint is eljár.

3.8. Lelki segítőik és bizalmi személyek

A hittanárok, pasztorális munkatársak, lelkiatyák és bizalmi személyek meghallgatást, lelki kísérést és értékalapú támogatást biztosítanak. A gyermek biztonságát érintő információ esetén a szükséges segítséget és belső jelzést kezdeményezik.

3.9. Külső együttműködő partnerek

Az intézmény szükség szerint együttműködik a területileg illetékes család- és gyermekjóléti szolgálattal és központtal, a pedagógiai szakszolgálattal, a gyámhatósággal, az egészségügyi ellátórendszerrel, valamint a rendőrséggel és más jogszabály szerint bevonható szervekkel.

4. A gyermekvédelmi észlelő- és jelzőrendszer intézményi működése

A jelzőrendszer célja, hogy az intézmény közösségének minden tagja felelősséggel vegyen részt a gyermekek védelmét szolgáló folyamatokban, a veszélyeztető tényezőket időben felismerje, és azokra egységes, jogszerű módon reagáljon.

4.1. Észlelés és azonnali biztonság

Bármely munkatárs észlelhet olyan körülményt, amely gyermekvédelmi kockázatra utal. Feladata nem a tényállás teljes kivizsgálása, hanem a gyermek biztonságának megóvása, a szükséges tények tárgyyszerű rögzítése és a belső eljárásrend szerinti haladéktalan továbbítás.

- Közvetlen élet- vagy testi épséget fenyegető veszély esetén első a biztonság megteremtése; szükség esetén a 112 hívása.
- A veszélyben lévő gyermeket indokolt esetben nem szabad felügyelet nélkül hagyni.
- Bántalmazás gyanúja esetén kerülni kell a sugalló, ismételt vagy nyomozó jellegű kikérdezést; a munkatárs csak a biztonság és a szükséges jelzés szempontjából lényeges tényeket rögzíti.

4.2. Belső értesítés és hivatalos gyermekvédelmi jelzés

A belső értesítés az intézményen belüli információtovábbítás: az észlelő munkatárs a veszélyeztetettség gyanúját haladéktalanul jelzi a közvetlen vezetőjének, illetve a helyi eljárásrend szerint a gyermek- és ifjúságvédelmi feladattal megbízott munkatársnak. A belső értesítés nem azonos a Gyvt. 17. § szerinti hivatalos külső jelzéssel.

Veszélyeztetettség esetén az intézmény a Gyvt. szerinti jelzéssel él a gyermekjóléti szolgáltatást nyújtó szolgáltatónál. A pedagógus és a nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő alkalmazott az Nkt. szerinti intézményi úton, az igazgató / főigazgató útján jár el. A jelzéshez a gyermek vagy a szülő hozzájárulása nem szükséges.

4.3. Súlyos veszélyeztetés és hatósági eljárás

Bántalmazás, súlyos elhanyagolás, más súlyos veszélyeztető ok, valamint a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén hatósági eljárást kell kezdeményezni.

Közvetlen veszélyhelyzetben az azonnali biztonsági és sürgősségi intézkedés elsőbbséget élvez.

4.4. Kiemelt veszélyeztető okra utaló körülmény

Kiemelt veszélyeztető okra utaló körülmény észlelése esetén a Gyvt. 17. § (4a)–(4d) bekezdéseiben foglalt különös szabályok szerint kell eljárni. Ilyen körülménynek minősülnek különösen a 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet 11/A. §-ában meghatározott, szexuális vagy fizikai

bántalmazásra, súlyos elhanyagolásra utaló körülmények, továbbá a jogszabályban meghatározott esetben a gyermek által megkísérelt öngyilkosság.

Ha az intézmény munkatársa ilyen körülményt észlel, és a jelzési vagy kezdeményezési kötelezettséget az intézmény vezetője vagy arra kijelölt személy útján teljesíti, **haladéktalanul, de legkésőbb három munkanapon belül** köteles a szükséges intézkedést a vezetőnél vagy a kijelölt személynél kezdeményezni. A vezető vagy a kijelölt személy a kezdeményezést követő **három munkanapon belül** teljesíti a Gyvt. 17. § (2) bekezdése szerinti jelzési vagy hatósági kezdeményezési kötelezettséget, illetve szükség esetén a jogszabály szerinti feljelentést. A határidő elmulasztása büntetőjogi felelősséget vonhat maga után.

A három munkanapos határidő végső határidő: nem jelent várakozási időt. Ha a gyermek biztonsága azonnali intézkedést igényel, a 4.1. és 4.3. pont szerinti sürgős intézkedéseket haladéktalanul meg kell tenni.

4.5. Tanácskérés, szakmai konzultáció és esetmegbeszélés

Bizonytalan megítélésű, nem sürgős helyzetben szakmai tanácskérés kezdeményezhető a gyermekvédelmi munkatárstól, a szociális segítőtől, a pszichológustól vagy a gyermekjóléti szolgáltatótól. A tanácskérés és a szakmai konzultáció nem helyettesíti, és nem késleltetheti a kötelező gyermekvédelmi jelzést.

Összetett vagy tartós probléma esetén a vezető szükség szerint szakmai esetmegbeszélést hívhat össze az ügyben szükséges szereplők bevonásával. Az esetmegbeszélés célja az intézményi támogatás összehangolása; nem előfeltétele a hivatalos jelzésnek, és nem késleltetheti a jelzést vagy a hatósági kezdeményezést.

4.6. Dokumentáció és adatkezelés

A gyermekvédelmi dokumentálás tárgyyszerű, a szükséges adatokra korlátozódó és követhető. A részletes dokumentációs, adatkezelési és megőrzési szabályokat az intézmény külön jelzőlapja, adatkezelési tájékoztatója, adatkezelési és iratkezelési szabályzata tartalmazza. Az adatokhoz csak az férhet hozzá, akinek az adott ügyben jogszerű feladata van.

5. Prevenció

A prevenciós tevékenység célja nem csupán a veszélyeztető tényezők megelőzése, hanem a ciszterci nevelés szellemében a gyermek személyiségének teljes kibontakoztatása, a közösséghez

való kapcsolódás erősítése és a lelki fejlődés tudatos támogatása. A program alapját a keresztény emberkép, az emberi méltóság tisztelete és a szeretet pedagógiája adja.

Az intézmény minden egységében – óvoda, általános iskola, alapfokú művészeti iskola és kollégium – éves prevenciós terv készül, az életkori sajátosságok, a nevelési-oktatási feladatok és az egyházi év rendjének figyelembevételével.

5.1. Főbb prevenciós területek

- lelki egészség, önismeret, stresszkezelés és segítségkérési kultúra;
- közösségi kapcsolatok, konfliktuskezelés, empátia, szociális kompetenciák;
- bullying, kirekesztés, online zaklatás és digitális veszélyek megelőzése;
- egészségmegőrzés, egészséges életmód és szenvedélymegelőzés;
- az egyházi évhez kapcsolódó adventi, nagyböjti és húsvéti lelki alkalmak;
- Szent Benedek szellemisége, a ciszterci rend értékei, valamint a teremtvédelem a Laudato si' szemléletében.

5.2. Megvalósítás és értékelés

A prevenciós programokban pedagógusok, pszichológus, szociális segítő, egészségügyi szakemberek, valamint a lelki és értékalapú elemeknél pasztorális munkatársak, hittanárok és lelkiatyák működnek közre saját kompetenciájuk szerint.

A prevenciós programok megvalósulását a tanév végén visszajelzések és szakmai reflexiók alapján értékeljük. Az értékelés szempontjai között megjelenik a lelki fejlődés támogatása, a közösségi kapcsolatok erősödése és az evangéliumi értékek megjelenésének minősége.

6. Szülőkkel és gondviselőkkel való együttműködés

A szülőkkel való partneri együttműködés a megelőzés és a segítségnyújtás egyik alapja. Az intézmény törekszik a tárgyszerű, tiszteletteljes és időben történő tájékoztatásra, a konzultációs lehetőség biztosítására és a közös megoldások keresésére.

- A szülők megismerhetik a védőháló szereplőit, elérhetőségét és a segítségkérés módját.
- A szakemberek saját kompetenciájukban konzultációt biztosítanak.
- A gyermekvédelmi jelzés megtétele nem tehető a szülő előzetes hozzájárulásától függővé.
- Bántalmazás, súlyos elhanyagolás vagy családon belüli veszélyeztetés gyanúja esetén a szülő vagy feltételezett elkövető előzetes tájékoztatása nem automatikus, ha az a gyermek biztonságát vagy az intézkedés eredményességét veszélyeztetheti.

- A szülői tájékoztatás módját minden esetben a gyermek biztonságára, fejlődésére és az adott eljárás sajátosságaira figyelemmel kell megválasztani.

7. Értékelés és felülvizsgálat

A védőháló működését tanévenként legalább egyszer, a tanév végén értékelni kell. A felülvizsgálatban az intézmény vezetése, az intézményegységek vezetői és az érintett segítő szakemberek vesznek részt.

- a jelzési út gyorsasága és egyértelműsége;
- a szerepek és kompetenciahatárok tisztasága;
- a pedagógusok és segítő szakemberek együttműködésének működése;
- a prevenciós programok megvalósulása és eredményessége;
- a gyermekek, tanulók és szülők tájékoztatásának elérhetősége;
- a katolikus–ciszterci értékek, a lelki kísérés és az evangéliumi szemlélet intézményi jelenléte.

Rendkívüli felülvizsgálat szükséges, ha jogszabály vagy kötelező szakmai protokoll változik, ha súlyos eset tapasztalata indokolja, vagy ha a belső működésben olyan hiányosság válik láthatóvá, amely a gyermekek biztonságát vagy az eljárások jogszerűségét érinti.

Következő rendes felülvizsgálat: 2027. június 30.

Kapcsolódó, külön kezelt intézményi dokumentumok: belső észlelési/jelzőlap; gyermekvédelmi és prevenciós adatkezelési tájékoztató; „Kihez forduljunk?” segédlet és kompetenciahatárok; éves prevenciós terv.

Felülvizsgálati és jóváhagyási záradék

A dokumentum felülvizsgálata a 2026. szeptember 13-án hatályos jogszabályok és a közzétett szakmai szabályozó dokumentumok figyelembevételével történt. Az intézményi alkalmazás során a mindenkor hatályos jogszabályokat, fenntartói előírásokat és az intézmény kapcsolódó szabályzatait is figyelembe kell venni.

Felülvizsgálta:

Jóváhagyta:

Dátum:

- A szülői tájékoztatás módját minden esetben a gyermek biztonságára, fejlődésére és az adott eljárás sajátosságaira figyelemmel kell megválasztani.

7. Értékelés és felülvizsgálat

A védőháló működését tanévenként legalább egyszer, a tanév végén értékelni kell. A felülvizsgálatban az intézmény vezetése, az intézményegységek vezetői és az érintett segítő szakemberek vesznek részt.

- a jelzési út gyorsasága és egyértelműsége;
- a szerepek és kompetenciahatárok tisztasága;
- a pedagógusok és segítő szakemberek együttműködésének működése;
- a prevenciós programok megvalósulása és eredményessége;
- a gyermekek, tanulók és szülők tájékoztatásának elérhetősége;
- a katolikus–ciszterci értékek, a lelki kísérés és az evangéliumi szemlélet intézményi jelenléte.

Rendkívüli felülvizsgálat szükséges, ha jogszabály vagy kötelező szakmai protokoll változik, ha súlyos eset tapasztalata indokolja, vagy ha a belső működésben olyan hiányosság válik láthatóvá, amely a gyermekek biztonságát vagy az eljárások jogszerűségét érinti.

Következő rendes felülvizsgálat: 2027. június 30.

Kapcsolódó, külön kezelt intézményi dokumentumok: belső észlelési/jelzőlap; gyermekvédelmi és prevenciós adatkezelési tájékoztató; „Kihez forduljunk?” segédlet és kompetenciahatárok; éves prevenciós terv.

Felülvizsgálati és jóváhagyási záradék

A dokumentum felülvizsgálata a 2026. szeptember 13-án hatályos jogszabályok és a közzétett szakmai szabályozó dokumentumok figyelembevételével történt. Az intézményi alkalmazás során a mindenkor hatályos jogszabályokat, fenntartói előírásokat és az intézmény kapcsolódó szabályzatait is figyelembe kell venni.

Felülvizsgálta: Szabados Franciska

Jóváhagyta: Grób Ágoston

Dátum: 2026. 09. 07.

